

Sygn. akt II Ka 275/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Łaszcznych

Sędziowie: SSO Ryszard Warda

SSO Artur Bobiński (spr.)

Protokolant : Marlena Achcińska

Przy udziale Prokuratora Prok. Okr. Andrzeja Luchcińskiego

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2014 r.

sprawy **T. K. (1)**

oskarżonego z art. 209§ 1 kk i in.

na skutek apelacji prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Wyszkanie

z dnia 5 czerwca 2014 r. sygn. akt. II K739/13

I. zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że za przestępstwo opisane w pkt „1” podwyższa orzeczoną wobec oskarżonego **T. K. (1)** w pkt 1 zaskarżonego wyroku karę do 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwo opisane w pkt „2” podwyższa orzeczoną wobec oskarżonego w pkt 2 zaskarżonego wyroku karę do 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, na podstawie art. 85 kk, art. 86 § 1 kk wymierza oskarżonemu **T. K. (1)** karę łączną 1 (jeden) rok i 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności, na podstawie art. 69§1 i 2 kk, art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesza na okres 5 (pięć) lat próby, na podstawie art. 72§1 pkt 3 kk zobowiązuje oskarżonego do bieżącego wykonywania ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego, na podstawie art.73§1 kk oddaje oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora;

II. w pozostałym zakresie, w zaskarżonej części wyrok utrzymuje w mocy;

III. zwalnia oskarżonego z obowiązku uiszczania opłaty, a koszty postępowania odwoławczego przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt II Ka 275/14

UZASADNIENIE

T. K. (1) został oskarżony o to, że:

1. w okresie od dnia 22 września 2009 r. do 2 stycznia 2011 r. w U. gm. B. uporczywie uchylał się od wykonywania ciężącego na nim z mocy ustawy i wyroku Sądu Rejonowego w Wyszkanie z dnia 19 listopada 2008 r. sygn. akt III RC 205/08 oraz wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce z dnia 23.12.2010 r. sygn. akt I C 723/10 obowiązku łożenia

na utrzymanie córki K. K. (1) i syna K. K. (2), przez co naraził ich na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych i konieczność korzystania z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w B., tj. o przestępstwo z art. 209§1 k.k.,

2. w okresie od dnia 4 października 2011 r. do 14 stycznia 2013 r. w U. gm. B. uporczywie uchylał się od wykonywania ciężącego na nim z mocy ustawy i wyroku Sądu Rejonowego w Wyszkanie z dnia 19 listopada 2008 r. sygn. akt III RC 205/08 oraz wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce z dnia 23.12.2010 r. sygn. akt I C 723/10 obowiązku łożenia na utrzymanie córki K. K. (1), przez co naraził ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych i konieczność korzystania z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w B., przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne, tj. o przestępstwo z art. 209§1 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k.

Wyrokiem z dnia 5 czerwca 2014 r. w sprawie o sygn. II K 739/13 Sąd Rejonowy w Wyszkanie uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanych mu aktem oskarżenia czynów, wymierzając mu karę za pierwszy czyn 3 miesięcy pozbawienia wolności, za drugi czyn 4 miesiące pozbawienia wolności. Na podstawie art. 85 k.k. wymierzone oskarżonemu kary Sąd połączył i wymierzył mu karę łączną 5 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 69§1 i §2 k.k. Sąd zawiesił wykonanie kary na okres 3 lat próby. Orzekając o kosztach postępowania, Sąd na mocy art. 624§1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od ich zapłaty i przejął je na rzecz Skarbu Państwa.

Apelację o powyższego wyroku w zakresie rozstrzygnięcia o karze na niekorzyść T. K. (1) wniósł oskarżyciel publiczny. Orzeczeniu temu zarzucił rażącą niewspółmierność kary polegającą na wymierzeniu oskarżonemu kary za czyn z pkt. 1 aktu oskarżenia – 3 miesięcy pozbawienia wolności i za czyn z pkt. II aktu oskarżenia – 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz kary łącznej 5 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 3, podczas gdy mając na uwadze stopień społecznej szkodliwości czynów przypisanych oskarżonemu, okoliczności sprawy, w tym długie okresy niealimentacji oskarżonego, postawę sprawcy przed i po popełnieniu czynów, uprzednią jego karalność, fakt, iż czynu z pkt. II aktu oskarżenia dopuścił się w warunkach recydywy, sposób działania, właściwości i warunki osobiste oskarżonego, jak również mając na uwadze wzgląd na cele kary w zakresie społecznego oddziaływania oraz cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma ona osiągnąć w stosunku do skazanego, karą współmierną, uwzględniającą dyrektywy sądowego wymiaru kary byłyby kara za czyn z pkt. I – 10 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn z pkt. II – 1 rok i 6 miesięcy pozbawienia wolności, kara łączna – 1 rok i 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres próby lat 5, orzeczenie obowiązku łożenia na utrzymanie córki K. K. (1) oraz dozoru kuratora w okresie próby. W konkluzji apelacji prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec oskarżonego wyżej wymienionych kar.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora na niekorzyść oskarżonego T. K. (1) w części dotyczącej orzeczenia o karze zasługiwała na uwzględnienie. Sąd Okręgowy podzielił zarzut w zakresie rażącej niewspółmierności kary – w sensie łagodności - wymierzonej przez Sąd I instancji oskarżonemu T. K. (1). Apelacja prokuratora sprowadzała się do zakwestionowania zasadności orzeczenia kar jednostkowych w dolnych granicach ustawowego zagrożenia. Warto wskazać w tym miejscu, że ingerencja Sądu Odwoławczego w rozstrzygnięcie co do kary Sądu I instancji ograniczona jest do wypadku uznania, iż kara ta jest niewspółmierna i to w formie kwalifikowanej, bowiem niewspółmierność musi mieć charakter rażący. W niniejszej sprawie sytuacja taka miała miejsca.

Wymierzone oskarżonemu T. K. (1) jednostkowe kary pozbawienia wolności i kara łączna pozbawienia wolności nie są karami adekwatny do stopnia winy oskarżonego, jak też stopnia społecznej szkodliwości przypisanych mu przestępstw, przez co nie realizują należycie celów wychowawczych i zapobiegawczych. Nie spełniają równocześnie wszystkich pozostałych dyrektywy wymiaru kary określone w art. 53 k.k. Sąd I instancji w pisemnych motywach swojego wyroku, skupił się na ocenie rodzaju i wymiaru kary orzeczonej w sprawie IIK 864/09. Sąd Rejonowy wyraził swój pogląd w zakresie polityki karnej w sprawie nie poddanej jego kognicji. Sąd Rejonowy pomimo przywołanych formalnych zastrzeżeń, wydaje się kwestionować prawomocnie orzeczoną w sprawie IIK 864/09

karę, z którą zgodził się nie tylko prokurator, stojący z mocy ustawy na straży praworządności, ale nawet sam oskarżony T. K. (1), skoro wyrok w sprawie IIK 809/11 nie został poddany kontroli instancyjnej. Sąd Rejonowy natomiast bardzo lakonicznie przytoczył argumenty jakie wziął pod uwagę orzekając o karze w sprawie poddanej jego kognicji, które przemawiałyby zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego. Sąd Rejonowy uzasadniając orzeczenie w zakresie zastosowanych środków reakcji karnej, uwypuklił okoliczności łagodzącej, nie uwzględniając albo wręcz pomijając okoliczności obciążające. Należy przyznać prokuratorowi rację, że w wypadku kary orzeczonej za przestępstwo przypisane w pkt. I Sąd Rejonowy, pomimo że dostrzegł że jest to drugie skazanie za przestępstwo nie alimentacji, nie wyciągnął z tego faktu wniosków. W sprawie IIK 864/09 Sąd Rejonowy w Wyszku za ponad roczny okres nie alimentacji wymierzył oskarżonemu karę 9 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd Rejonowy za pierwsze z przypisanych przestępstw, ustalając okres nie alimentacji na ponad 1 rok i 3 miesiące, a więc dłuższy niż w sprawie IIK 864/09, orzekł karę jedynie 3 miesięcy pozbawienia wolności. W orzeczeniach tych zachwiana jest zatem proporcja wysokości kary do stopnia społecznej szkodliwości czynu. Zdaniem Sądu Okręgowego przy przestępstwach trwałych, jak w wypadku przestępstwa z art. 209§1 kk im dłużej jest utrzymywany stan bezprawny, tym stopień społecznej szkodliwości czynu jest większy, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w wymiarze kary.

Z pola widzenia Sądu Rejonowego zniknął fakt, że oskarżony dopuścił kolejnego takiego samego przestępstwa i to tuż po popełnieniu przestępstwa, za które został skazany w sprawie IIK 809/09. Świadczy to o znacznym nasileniu złej woli oskarżonego, wywodził w uzasadnieniu apelacji prokurator. W zakresie drugiego z przypisanych oskarżonemu przestępstw, Sąd Rejonowy zasadnie ustalił, że oskarżony popełnił go w warunkach recydywy zwykłej. Z faktu tego również nie wyciągnął jednak wniosków w postaci przyjętych rozwiązań penalnych. Orzeczone kary w wymiarze 4 miesięcy pozbawienia wolności wobec sprawcy działającego w warunkach art. 64§1 kk, przy ustalonym okresie niealimentacji na 1 rok i 3 miesiące uznać należy za rążaco łagodną.

Orzeczone kary jednostkowe wpłynęły na wymierzoną karę łączną.

Zdaniem Sądu Okręgowego rację ma prokurator wskazując na braki orzeczenia w zakresie środków probacyjnych, przy zastosowaniu wobec oskarżonego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności. Wywody Sądu Rejonowego w zakresie odstąpienia od orzekania obowiązku bieżącego łożenia alimentów są dalece nieprzekonywujące. Tu również należy przyznać rację prokuratorowi. Brak tego obowiązku może zostać odebrany przez oskarżonego, który dopuścił się już trzech przestępstw z art. 209§1 kk, w tym jednego w warunkach recydywy, jako przyzwolenie na dalsze niewywiązywanie się z ciężącego na nim z mocy wyroku Sądu Rejonowego w Wyszku w sprawie IIIRC 205/08 i wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce w sprawie IC 723/10 obowiązku alimentacyjnego.

Uznanie za zasadnych zarzutów podnoszonych w apelacji przez prokuratora rodziło konieczność wydania orzeczenia o charakterze reformatoryjnych. Wskazane wyżej okoliczności przemawiały, zdaniem Sądu Okręgowego za orzeczeniem kar jednostkowych i kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze jak w wyroku. Uznając niecelowość osadzania oskarżonego w Zakładzie Karnym, z uwagi na zaistnienie pozytywnej prognozy kryminologicznej, której zasadnie dopatrył się Sąd Rejonowy i prokurator, Sąd Okręgowy wykonanie orzeczonej kary łącznej warunkowo zawiesił na okres najdłuższy ustawowy. Nadto Sąd Okręgowy orzekł obowiązek bieżącego łożenia alimentów, a zachowanie oskarżonego w okresie próby, w tym wywiązywanie się z nałożonego obowiązku, poddał kontroli kuratora. Zdaniem Sądu Okręgowego tylko taka kary spełni swoje cele w zakresie prewencji ogólnej i szczególnej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak na wstępie.